

ЕДИН ДРУГ ПОГЛЕД КЪМ ВАВИЛОН

автор на статията Джордж Найт – адвентен историк,
списание *Служители: международно списание за пастори**, април, 2002 г.

До каква степен адвентистите от седмия ден би трябвало да си сътрудничат с другите християнски деноминации? Трябва ли адвентни пастори да бъдат активни в пасторски дружества в техния район? Има ли основание за това? Все пак, нима Църквата на адвентистите не учи, че всички останали църкви са част от падналия Вавилон от Откровение 14:8 и 18:1-4?

Това са важни въпроси сами по себе си. Но те придобиват допълнителна важност, тъй като адвентизмът исторически е преживял известно напрежение, свързано с тези вести, когато отделни хора и групи са представяли различни тълкувания. За щастие, адвентната история хвърля голяма светлина както върху въпросите, така и върху напрежението, генерирано от тях.

Първоначално разбиране

Най-ранните адвентни тълкувания за Вавилон са съществували още преди възникването на адвентизма от седмия ден. Разбира се, те са били представени от Чарлз Фитч, милерист от конгрешанско-презвитериански произход.

В началото на лятото на 1844 г. много милеристки адвентисти – и миряни, и пастори – вече са изключени от своите собствени деноминационни църкви, защото са отказали да си мълчат за твърдото си убеждение относно близостта на Пришествието.¹ Тази ситуация вдъхновява Фитч през юли 1844 г. да изнесе проповед, озаглавена "*Излезте от нея, люде Мои.*" В нея Фитч разширява тълкуванието за апокалиптичния Вавилон от всеобщо възприетата идея сред протестантските си съвременници, че Вавилон е римо-католицизмът и според него то вече включва всички, противопоставящи се на "ЛИЧНОТО ЦАРУВАНЕ на Исус Христос над този свят." Така всички християни, противопоставящи се на централното учение на милеризма, са причислени към "АНТИХРИСТА" и "ВАВИЛОН." Единствената надежда за тях е да "излязат от Вавилон – или ще погинат."²

Това тълкувание се подема и от първите адвентисти, пазители на съботата. През 1850 г. Джеймс Уайт пише, че "вестта на втория ангел [от Откровение 14:8] ни призова да излезем от падналите църкви и да отидем там, където сега сме свободни да мислим и да постъпваме в страх от Господа."

От гледна точка на Джеймс Уайт, излизането от "падналите църкви" е подготвило пътя за откриването и проповядването на истината за съботата. "Изключително интересен е

---

* George Knight. "Another look at Babylon", In *Ministry: International Journal for Pastor*, April, 2002.
Преводач: Ивалина Илиева; Редактор: Емил Гаджалов.

¹ За по-подробна информация за милеризма Вавилон, вж. George R. Knight, *Millennial Fever and the End of the World: A Study of Millerite Adventism* (Nampa, Idaho: Pacific Press Pub. Assn., 1993).

² C. Fitch, *Come Out of Her, My People* (Rochester, NY: J. V. Himes, 1843), 9-11, 16, 18, 19, 24.

фактът," пише той, "че въпросът за съботата започна да се пропагандира сред вярващите във второто пришествие незабавно след като те бяха призовани от вестта на ангела да излязат от църквите. Божието дело се движи в ред. Истината за съботата излезе на бял свят точно на време, за да изпълни пророчеството"³ от Откровение 14:12, с неговите приложения за възстановяването на всички Божии заповеди преди Второто Пришествие.

Първите пазители на съботата не само възприемат разбирането на Фитч за Вавилон като напълно паднал към края на 1844 г., но и следват Уилям Милър в разбирането, че вратата на спасението бива затворена през октомври 1844 г. Милър разработва доктрината за "затворената врата" през 1830^{-те} години, когато отстоява идеята, че благодатното време ще свърши преди приключването на 2300^{-та} денонощия от Данаил 8:14, "около 1843 година." Тъй като той тълкува очистването на светилището като Второто Пришествие, логиката му го кара да заключи, че всеки човек трябва да вземе решение за или против Христос до настъпването на това време.⁴

Имайки предвид това разбиране, Генералната Конференция на милеристките адвентисти решава през 1842 г. в Бостън, че "идеята за благодатно време след пришествието на Христос е изкушение, водещо до погубление, и напълно противоречи на Божието Слово, положително учещо, че когато Христос се върне, вратата е затворена и онези, които не са готови, никога не могат да влязат вътре."⁵

След "Голямото разочарование" на милъризма от несъстоялото се Второ пришествие на Христос на 22 октомври 1844 г., в основна спорна точка се превръща въпросът дали на тази датата изобщо се е случило нещо. Твърдящите, че нищо не се е случило, стават адвентисти на "отворената врата." Твърдящите, че нещо се е случило, се причисляват към фракцията на "затворената врата."

Имайки предвид всичко това, на 18 ноември 1844 г. Милър пише, че прогласяващите Второто пришествие на Христос са приключили със своята "работа да предупредят грешниците и с опита си да пробудят една горда църква." Настъпило разделение между "праведните и нечестивите" и мисията на адвентизма вече била да се насърчава до завръщането на Исус.⁶

Към края на 1844 г. застъпниците на "затворената врата" разбират две неща: (1) че на 22 октомври се е случило нещо и (2) че вратата на благодатното време вече е затворена.

Новопоявилите се пазители на съботата под водителството на Джоузеф Бейтс, Джеймс и Елън Уайт възприемат учението на затворената врата с всичките произлизащи от нея последици.⁷ Съчетаването на това убеждение с тълкуването за Вавилон очевидно ги поставя отвъд възможността за сътрудничество с другите християнски групи.

---

³ James White, "The Third Angel's Message," In *Present Truth*, April 1850, p. 68.

⁴ За по-подробна информация за милеристкото разбиране за затворената врата, вж. George R. Knight, *A Search for Identity: The Development of Seventh-day Adventist Beliefs* (Hagerstown, Md.: Review and Herald Pub. Assn., 2000), p. 55-57.

⁵ "Boston Second Advent Conference," In *Signs of the Times*, June 1, 1842, p. 69.

⁶ William Miller, "Letter from Bro. Miller," In *Advent Herald*, Dec. 11, 1844, p. 142.

⁷ За по-подробна информация за пазителите на съботата и затворената врата, вж. G. Knight, *Search for Identity*, 83, 84; Ellen G. White, *Selected Messages* (Hagerstown, Md.: Review and Herald Pub. Assn., 1958), 1:74.

Променено разбиране

Въпреки че известно време не го осъзнават, адвентистите – пазители на съботата имат проблем със своята теология, че всички останали църкви са изцяло падналият Вавилон. Първият аспект от проблема, привлякъл вниманието им, е тяхната теология за затворената врата.

Все пак Христос не се завръща на 22 октомври 1844 г. В резултат на това благодатното време не приключва. Но чак когато предлагат новото тълкувание за смисъла на очистването на светилището от Данаил 8:14, те започват да осъзнават, че поради грешката си относно Второто пришествие, те бъркат и по отношение на своя аспект за приключването на благодатното време в учението си за затворената врата.

Новото разбиране за очистването на светилището вече съществува към 1848 г., но ще минат още няколко години преди да осъзнаят, че новото им разбиране изисква и ново тълкуване на становището им за затворената врата. Това ново тълкувание било вследствие от обърналите се към тяхната вест, които не са били част от милеристкото движение преди 1844 г. и така, теоретично, не биха могли да бъдат спасени по силата на традиционното им становище за затворената врата.

В началото на 1850^{те} тези новоповярвали подтикват пазителите на съботата да ревизират своето разбиране за затворената врата.⁸ В резултат на това те все още твърдят, че през 1844 г. се е случило нещо и че човешкото благодатно време ще приключи преди Второто пришествие, но най-после стигат до момента, когато са склонни да признаят, че благодатното време все още не е приключило.

Това заключение ще окаже огромно въздействие за смисъла на тяхното учение, че всички останали са изцяло падналият Вавилон. Джеймс Уайт ще изложи приложението на това разбиране през 1859 г.

В една статия в "Ревю енд Хералд" той посочва, че терминът "Вавилон" говори за доктриналното объркване на различните секти. След това "без никакво колебание" прилага "Вавилон от Апокалипсиса към цялото покварено християнство." Важно е да се отбележи, обаче, че той тълкува падането на Вавилон като прогресивно, а не като нещо, приключило през 1840^{те} години, както са твърдели в предишните години пазителите на съботата.⁹

Докато Фитч разглежда Откровение 14:8 и 18:1-5 като едно и също събитие, Уайт твърди, че докато падането на Вавилон от Откровение 14:8 "е в миналото," то падането, описано в 18:1-4, е настоящо и "по-специално" бъдещо събитие. Както го описва през 1859 г., "Вавилон първо пада [14:8]; второ, става жилище на бесовете и "свърталище на всякакъв нечист дух;" трето, Божият народ бива призван да излезе от него; и четвърто, Неговите язви се изливат над Вавилон."¹⁰

Елън Уайт се съгласява с тълкуванието на съпруга си за падането на Вавилон като прогресиращо във времето, но тя отива отвъд неговото разбиране. За нея "болшинството от истинските последователи на Христос все още" се намира в онези църкви извън адвентизма. Ето защо Вавилон е объркан, но не изцяло паднал. Нещо повече, призивът за излизане от Вавилон няма да достигне максималната си сила до времето точно преди пришествието, ко-

---

⁸ "Open and Shut Door," In *Seventh-day Adventist Encyclopedia*, 2nd rev. ed. (Hagerstown, Md.: Review and Herald Pub. Assn., 1996), 2:249-252.

⁹ James White, "Babylon," In *Review and Herald*, Mar. 10, 1859, p. 12.

¹⁰ Пак там

гато прогресиращото падение на Вавилон ще трябва да приключи. В резултат на това, твърди Елън Уайт, викът "*Излезте от нея, люде Мои*" от Откровение 18:1-4 ще представлява "последното предупреждение за жителите на земята."¹¹

Теологична основа за свързване с други организации

С подновените тълкувания за затворената врата и падането на Вавилон Джеймс и Елън Уайт полагат теологична основа, която насочва разбирането и практиката на адвентистите от седмия ден по отношение на връзките им с други християнски организации. Това сътрудничество се превръща във все по-спорен въпрос, когато адвентистите осъзнават, че Второто пришествие не е чак толкова близко, колкото са очаквали първоначално.

Но сътрудничеството с "външните" внася особено напрежение в средите на Адвентната църква. Това напрежение ще раздели адвентното мислене на такова, което би могло да бъде наречено "умерено" и на "ултраконсервативно ориентирано." Умерените гледат благосклонно на свързване или сътрудничество, което не компрометира теологичната и етичната цялост на движението. На ултраконсервативните им е трудно да сътрудничат с друга група, която не разглежда нещата точно като тях.

Като конкретен казус могат да се посочат отношенията на адвентизма с *Женския съюз за християнско въздържание* (ЖСХВ). Очевидно това движение има някои добри идеи (т.е. "истина"). Все пак, то отстоява въздържанието – тема в съзвучие с интересите на адвентизма. В резултат на това още през 1877 г. адвентистите обединяват усилията си с тези на ЖСХВ.

До тук – добре, поне що се касае до ЖСХВ. Те очевидно били приятни християнки. Но през 1887 г. те размътват водата, като се съюзяват с *Асоциацията за национална реформа* в желанието ѝ да спечели национално законодателство, налагащо спазването светостта на неделята. През същата година ЖСХВ прибавя в организацията си *Отдел за спазване на неделята*. На следващата година те ще подкрепят сенатор Блеър в проектозакона за налагане на неделята.¹²

Подобни ходове определено представят ЖСХВ като стремително движещо се към пълнокръвен Вавилон в очите на някои адвентисти. Въпреки че имат "истината" за въздържанието, те в същото време подкрепят "лъжата" за съботата. И ако това не е обръкване или Вавилон, то тогава какво е? - решават някои адвентисти. Подобни развития продължават да причиняват напрежение в редовете на адвентистите дори и през 1890^{-те} години.

Въпреки проблемите, Елън Уайт и останали се стремят да сътрудничат, доколкото е възможно, с отстояващите въздържанието и през 1890^{-те} години. Други адвентисти не са толкова сигурни в личното сътрудничество.

Нещо като повратна точка настъпва през 1899 и 1900 г., когато ЖСХВ официално се обявява против оказването на подкрепа в преследването на хора, спазващи различен почивен ден. Разбира се, новата толерантност не променя застъпничеството на организацията за спазване на неделята.

Точно в този климат редакторът на "Ревю енд Хералд" Алонсо Джоунс публикува поредица от целенасочени издателски въведения, твърдейки, че ЖСХВ е отпаднала от вярата и

¹¹ Елън Уайт, *Великата борба*, стр. 389, 390, 604 – /по англ.оригинал/

¹² Eric Syme, *A History of SDA Church-State Relations in the United States* (Nampa, Idaho: Pacific Press Pub. Assn., 1973), p. 29, 30.

не се е отдалечила достатъчно от преследващите сили и, логически, е на страната на преследващите.¹³

В отговор на чернобелия ултраконсервативен манталитет на Ал. Джоунс Елън Уайт му изпраща поредица от писма. С готовност да работи дори под определено напрежение, тя съветва разгорещения Джоунс да не е толкова суров с хората, които не гледат на нещата през очите на адвентистите. Тя пише: "Има важни истини, по които те имат съвсем малко светлина." В резултат на това, "към тях трябва да се отнасяме с нежност, с любов и с уважение към добрите им дела. Не трябва да се отнасяш към тях така, както го правиш."¹⁴

Тя отбелязва, че не спори с "реалната истина" на становището, възприето от него, а по-скоро с липсата му на визия, тактичност и любезност. Неговият подход, твърди тя, би накарал членовете на ЖСХВ да стигнат до заключението: "Виждате ли, невъзможно е да има какъвто и да било съюз с адвентистите от седмия ден; защото те няма да ни дадат никаква възможност да се свържем с тях, ако не вярваме точно като тях."¹⁵

Елън Уайт категорично се противопоставя на подобна нетолерантност по метода "или – или." Вместо това, посочва тя, "ние би трябвало да се стремим да спечелим доверието на служителите от ЖСХВ, като постигнем с тях колкото се може по-голяма хармония." Така те би трябвало да бъдат канени да преподават по време на адвентни лагерни събрания, дори и да имат известни грешки. Подобни съгласувания, твърди тя, биха могли да имат съвсем положителни резултати. Адвентистите биха научили по-ефективни методи на въздържателно евангелизиране, докато в същото време служителите на ЖСХВ биха могли да възприемат много по-уравновесено разбиране за съботата и другите скъпи на адвентното сърце истини."¹⁶

Г-жа Уайт укорява подхода на Джоунс към ЖСХВ. Тя го съветва да не представя "истината и положението на нещата толкова страховито, че принадлежащите към ЖСХВ да се отвърнат от нас в отчаяние." Умолява го – както често прави – да остави Господ да му даде "осветено перо," "благоразумие" и "Христоподобна нежност" към хората, които не гледат на нещата по същия начин, като него.¹⁷

Подобен съвет е труден за приемане от хората, възприемащи всичко само в черни и бели краски. Те гледат на по-умереното становище просто като на неприемлив компромис.

Няколко години по-късно Елън Уайт ще посочи, че "докато бях в Австралия, пастор А. Т. Джоунс с немъдрото си поведение почти пресече възможността ни за работа" с хората от ЖСХВ. По-нататък тя посочва, че съпругът ѝ винаги се е стремил да даде на работниците в областта на въздържанието "възможност да се изказват" на неговите събрания и винаги с готовност е приемал покани за техни събрания.¹⁸

Няколко месеца по-късно тя пише, че "*Женският съюз за християнско въздържание* е организация, с чиито усилия за разпространение на принципите на въздържание можем от

¹³ [A. T. Jones], editorial, *Review and Herald*, Dec. 12, 1899, 804; Dec. 19, 1899, 820.

¹⁴ E. G. White to A. T. Jones, Apr. 18, 1900.

¹⁵ Пак там

¹⁶ Пак там, ср. с E. G. White to A. T. Jones, Feb. 6, 1900; G. A. Irwin to E. G. White, Mar. 16, 1900.

¹⁷ E. G. White to A. T. Jones, Apr. 18, 1900; see also E. G. White to A. T. Jones, April 28, 1899; May 1, 1899.

¹⁸ E. G. White to J. A. Burden, Sept. 2, 1907.

сърце да се обединим. Дадена ми беше светлина, че не трябва да се държим настрана от тях, но – докато не трябва да жертваме принципите си – доколкото е възможно ние може да се обединяваме с тях, работейки за въздържателните реформи...

Показано ми бе, че не трябва да страним от работниците на ЖСХВ. Обединявайки се с тях в полза на пълното въздържание, ние не променяме становището си за спазването на седмия ден и можем да изразим благодарността си за тяхното становище по темата за въздържанието. Отваряйки вратата и канейки ги да се обединят с нас по въпроса за въздържанието, ние си осигуряваме тяхната помощ по тази тема; а те, обединявайки се с нас, ще чуят новите истини, с които Светият Дух чака да впечатли сърцата."¹⁹

Същият миротворен дух кара Елън Уайт да предложи адвентните пастори да се запознаят с други пастори от районите си, уведомявайки ги, че адвентистите "са реформатори, но не са тесногърди." Нейният съвет е да се съсредоточат върху "допирни точки," които адвентизмът споделя с другите и да "представят истината такава, каквата е в Исус," вместо да критикуват останалите църкви. С помощта на такъв подход адвентните пастори биха могли "да се доближават до пасторите от другите деноминации."²⁰

В адвентизма сигурно винаги ще има ултраконсерватори и умерени вярващи, що се касае до начина, по който гледаме на, свързваме се и сътрудничим с другите християни. Сигурно ще има такива, готови да изстрелят "вавилонския си пълнител" във всеки несъгласен с тях по даден въпрос. Но е ясно, че адвентната история може да ни даде голяма светлина, мъдрост и насоки, що се касае до този важен въпрос.

---

¹⁹ E. G- White, "Disseminating Temperance Principles" In *Review and Herald*, June 18, 1908, p. 8.

²⁰ Елън Уайт, *Евангелизъм*, стр. 14.3, 144,227, 562 – /по англ. оригинал/; ср.с Елън Уайт, *Служители на Евангелието*, стр. 119, 120 – /по англ. оригинал/.